

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI
BLAJ—JUDEȚUL BIOTECĂ „UNIVERSITĂȚII”

MANUSC
— INA

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 70 Lei

Pe 6 luni . . . 35 Lei

Pe 3 luni . . . 18 Lei

Numărul 1.50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond.

La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Monahismul.

— O problemă vitală pentru biserică noastră. —

Toate statele europene au ieșit reconfortate, sub raport religios și moral, din marele cataclism mondial al războiului din urmă.

Recordul pare a-l duce Franța, cea dintâi națiune europeană care a înțeles că nu mai poate rămânea în izolarea atât de stricăcioasă pentru sine față de Sfântul Scaun Apostolic al Romei, izolare pe care ea însăși și-a provocat-o prin legea Combes din 1905 despre separarea bisericilor de stat, — și a reincopiat legăturile vechi prin noua ambasadă franceză la Vatican. Revenind la tradițiile ei glorioase, Franța înțelege să-și asume protectoratul catolicilor din coloniile europene, răspândite în diferite puncte ale globului. Astfel vedem, că cea mai de seamă asociație culturală franceză, *Alliance française*, de sub președinția dlui Raymond Poincaré, admirabil dotată cu subvenții dela guvern, cu cotizații dela cei peste 200.000 membri ai săi, cu numeroase donațiuni și legate nu numai din partea binefăcătorilor săi creștini, ci și evrei, ca frații E. și A. de Rothschild, ce trec de trei milioane franci la an (peste 40 milioane lei), mai nou ajută cu sume considerabile de bani, de cărți și alte daruri în natură școlile călugărilor din congregația Spiritului sfânt în Guinea franceză, școala misiunii catolice în Loango, a surorilor sf. Josef de Cluny tot de acolo, a misiunii catolice în Camerun, ale episcopului Martron în Gabon, mănăstirea călugărilor franciscani în Diré-Daoua, școlile surorilor Bunului Păstor în Lawrence, Biddeford și van Buren, școala călugărilor assumptioniști în Paraguai, colegiul călugărilor dominicane din Sèvres, colegiul Sacré-Coeur din Quito, seminarul călugărilor lazariști în Equator, școlile diecezei Cayes din Haiti, colegiul sf. Augustin din Filipopole, mănăstirea călugărilor dominicani din Ierusalim, școala misiunii catolice din Ceng-Ting-Fu și altele și altele, cu care numita asociație cheltuiește zeci și sute de mii de franci francezi. Pentru ce? Pentru că această nobilă asociație își dă seamă, că religia e chiagul și fermentul cel mai puternic care leagă și ajută evoluția sănătoasă a omenirii. Mai departe, că prin nimeni în lume nu se poate face propagandă, nu nu-mergătoare, ci și morală și națională mai strălucită, mai potrivită intereselor națiunii franceze, decât prin călugării și călugărițele ei catolice. Iată taina sprijinului puternic pe care Franța și instituțiile ei îl acordă, de un timp încoace, cu atâtă generositate ordinelor călugărești catolice.

De Italia lui Mussolini, acest nou Napoleon al operelor păcii, nici nu mai vorbim. Un suflu de regenerare trece dintr'un capăt al țării la celălalt. Notăm numai în treacăt, că și aici toate acțiunile mari, fie sociale, fie culturale, fie științifice, fie naționale, se fac în rândul întâiu prin călugării. Cea mai mare asociație culturală italiană *Dante Alighieri* numără mulți

călugări între membrii săi cei mai devotați. Și nu e o întâmplare nici faptul, că unul din stâlpii cei mai puternici ai noului *Instituto per l'Europa Orientale*, fundat de curând la Roma, e călugărul augustinian, părintele *Augustin Palmieri*, celebrul autor al operelor *Chiesa Russa* (Biserica rusă) și *Theologia ortodoxa ad lumen fidei catholice discussa per 4 volumina*. Nu e număr din excelența revistă, edată de acest institut italian, „*L'Europa Orientale*”, în care învățatul călugăr, cunosătorul temeinic al aproape tuturor limbilor europene (Sf. Sa știe nu numai limbile slave, ci și românește!), să nu pună la curent pe conaționali săi, cu diferite chestiuni importante dela ordinea zilei.

Dar aici e și *Iugoslavia!*

Primatul în cultura iugoslavă, mai ales dalmatină, bosniacă și bănățeană, îl au călugării franciscani. [Vestea vastă și documentată lucrare a călugărului franciscan *Iulian Ielenic*, *Kultura i bosanski Franjevci* (Cultura și Franciscanii bosniaci), Sarajevo 1915 în 2 vol.]. Ei sunt împărțiți în următoarele șase provincii: a) Bosnia cu șase mănăstiri, 1 colegiu, 45 parohii și 59 călugări, iar dieceza Banjaluka cu 3 mănăstiri, 18 parohii și 26 călugări. b) Provincia ss. Ciril și Metodiu în Croația cu 22 mănăstiri. c) Provincia sf. Ieronim în Dalmația cu 15 mănăstiri și 35 preoți. d) Herțegovina cu 3 mănăstiri și 34 parohii. e) Provincia „santa Croce” din Lubiana are 4 mănăstiri în Italia și alte câteva în Statele Unite; f) Provincia Salvatore în Dalmația cu 12 mănăstiri. În total 59 mănăstiri, 225 case, 751 preoți, 151 studenți, 17 novici și 179 frați laici. La ei se atașează și călugării capucini. — Iesuiții încă au 2 colegii (în Zagreb și Travnik), patru case (Lubiana, Sarajevo, Spalato, Ragusa) și un noviciat (Lubiana) — în total 48 preoți, 27 școlari și 33 frați laici. — Foarte activi sunt însă și Lazariștii sau misionarii sf. Vincențiu di Paola, cari numără 32 preoți, 9 studenți și 27 laici și cari își au centrul tot în Lubiana, acest focar puternic al catolicismului sloven.

Deși noul stat iugoslav e ostil catolicismului, favorizând pretutindeni religia națională „dominantă” a majorității sârba, care este cea pravoslavnică (ortodoxă), totuș catolicismul iugoslav resistă victorios atacurilor ce-i vin, rezemându-se nu numai pe cele 4,735.154 suflete câte numără acest catolicism (39.40% din totalul unei populații de 12,027.323 locuitori, dintre cari 5,602.127 pravoslavnică, adică 46.40%), ci mai ales pe călugării săi, atât de numeroși și atât de bine organizați. Ei sunt avangarda glorioasă a marilor lupte culturale, care fatal trebuie să se deslănțuiască într-o țară cu mentalități și tradiții atât de deosebite, cum e și Iugoslavia. De o parte Fanarul reprezentat prin fiica sa pravoslavnică biserică „dominantă” sârbă, sprijinită cu tot aparatul puterii de stat și cu tot fastul de curtea regală, — de altă parte catolicismul, preterat, huiduit, prigonit, perhoreșcat de oficialitatea sârbă, dar susținut cu toată ardoarea și cu tot devota-

mentul de toți fiii săi adevărați și, în rândul întâiu, de fiii inflăcărați de zel apostolic ai sf. Francisc de Assisi, ai sf. Ignățiu de Loyola, ai sf. Vincențiu de Paola ș. a. Cine va ieși învingător din această luptă care abia a început, se va vedea pe urmă. Profetii nu facem. Un lucru însă se poate spune de pe acum și anume, că urmașii adevărați ai marilor sfinți ai Apusului n'au ingenunchiat niciodată înaintea fiilor lumii acesteia și ai reprezentanților așanumitei „puteri de stat”.

Până și Rutenii uniți din Galiția încă stau strălucit. Ei posedă un admirabil ordin călugăresc basilitan, reformat pe base iesuite, mai bine zis: regenerat în spiritul genuin al marelui său fondator din Cesarea Capadociei. Acești călugări basilitani sunt sufletul întregii mișcări religioase din Galiția: țin exerciții spirituale regeneratoare de suflete pentru preoți, misiuni admirabile pentru popor, redactează ziare, reviste și biblioteci escelente. Ei sunt, cu un cuvânt, după fericita expresiune a Scriiturii, sarea pământului și lumina lumii.

Acești călugări, culți, devotați exclusiv idealului religios și cauzelor sfinte ale bisericii noastre românești unite cu Roma, *ne trebuiesc și nouă*. Câtă vreme nu-i avem, va tânji biserică noastră. Când îi vom avea, va înflori cu adevărat, devenind ceea ce trebuie să devină: cea mai aleasă floare în marea grădină a răsăritului european.

Cateheții și preoții noștri, dându-și seamă de aceste adevăruri de viață, *sunt dator să cultive vocațiunile monahale în tinerimea română*, unde le află să le încurajeze și să le povățuiască pe calea cea bună. Autoritățile noastre bisericești, și în deosebi P. S. Sa episcopul Alexandru al Lugojului, încă îmbrățișează cu toată căldura cauza vitală pentru biserică noastră a monahismului regenerat și regenerător.*)

În jurul unei vizite regale la Papa.

La timpul său am anunțat și noi, că cu prilejul vizitei făcute la Roma din partea părechei regale engleze, Suveranii Angliei au făcut și sfântului Părinte o vizită, între împrejurarile obișnuite.

În legătură cu această vizită ni-se trimit acum din Roma următoarele șire, pe cari le dăm aici fără nici un alt comentariu.

„În ziua de 9 Maiu Maiestățile Lor au fost primiți în audiență de către sf. Părinte Papa Piu XI, vizitând apoi Vaticanul și S. Pietre. La sf. Părinte au stat 20 de minute. Se vorbește — și e un secret public, ce se tratează deschis, dând chiar anză la discuții și comentarii politice —, că *Regele Angliei* nu s'a abătut dela uzul general și — cum au făcut și fac toți

*) Publicând — chiar cu precădere față de ultimul articol referitor la școala confesională. — aceste îndemnări ale unui apreciat colaborator al organului nostru, ținem să adăugem, că la toate centrele noastre episcopicești se pot avea informații amănunțite privitor la frumosul început de viață monastică, pornit de curând și în biserică noastră. N. R.

regii — *a sărutat mâna Papei*. Nu e un ce extraordinar și nu l-am semnalat, dacă nu am cunoaște împrejurările dela noi. . . — Așa însă, suntem curioși, ce o fi zicând și de ce sentimente o fi cuprins „marele” neodihnit dela Sibiu, aflând că cel mai puternic domnitor al lumii, împăratul marelui imperiu britanic, s'a umilit atât de mult în fața „Papei dela Roma, încât — *horribile dictu!* — i-a sărutat mâna! . . . Regele Angliei, Capul bisericii anglicane — Papei Piu XI, a celui „mai mare dușman al omenimei și al națiunilor”, cum este socotit din partea ortodoxismului nostru!”

Alte glose.

— Cetiri științifice asupra afirmațiilor neștiințifice, telegrafo-zăpăcite, dela Sibiu. —

Înainte de a discuta mai departe cu domniile dela „Telegraful român” și „Lumina satelor” pe tema ideilor mele „greșite” și a scăpătaților dela sate, fie-mi permis să reproduc în extenso cele două articole, ce le-am publicat la timpul său în „Convorbiri Științifice”, drept rezultat al îngrijorărilor, ce mă preocupau pe timpul când se desbătea reforma agrară în Marele Sfat Național din Sibiu și pe urmă în parlamentele din București. Oricine le va citi, va putea să observe, că mi-am exprimat părerile condus exclusiv de darul progresului pentru neamul nostru și absolut independent de frământările partidelor politice ori ale bisericilor românești și cu atât mai independent de interesele latifundiarilor străini ori români, cu cât în toate acțiunile noastre publice, de consolidare a țării, noi trebuie să ne întemeiem pe dreptate, bine știind, că prin șovinism și nedreptate — incompatibile cu ideea creștină — s'au prăbușit multe țări și popoare. Am mai scris, în acest sens, câteva „Paradoxe” în „Voința” din Cluj. Am ținut prelegeri populare în cadrul „Asociațiunii”, esența căror prelegeri am publicat-o în calendarul „Amicul Poporului” din Sibiu (1922). Evident, că nu mă pot repeta totdeauna și astfel nu m'am putut repeta nici în „Glosele din Unirea” nr. 17. — Domniile redactori de la „Telegraful Român” și „Lumina Satelor”, înainte de a deplasa chestiunea, transformând-o din chestie social-științifică în una curat demagogică-ortodoxă, erau datori să se informeze mai bine și să judece mai obiectiv, luminați de învățătura creștină: »Nu judecați ca să nu fiți judecați». — Dacă n'au făcut-o, îi privește.

Și acuma, iată articolele din „Convorbiri Științifice” an IV (1920), pag. 10—12 și 33—34:

Reforma agrară.

I.

Reforma agrară ne-a îmbrâncit în criza internă cea mai serioasă, din câte ne pot dori dușmanii. Greul crizei e că nu există măsură, cu care să poți împăca pe țaran. Causa crizei e că nu s'a studiat de ajuns marea reformă, ba în unele privințe nu s'a studiat de loc, din partea legiuitorilor. Astfel, consecințele se vor arăta din ce în ce mai grave, până la anarhie țărănească. . . dacă fatalitatea ori legiferare mai prevăzătoare nu vor da o direcție mai firească acestei mișcări, spre deslegare mai simplă și mai satisfăcătoare.

După mine, întregă reforma trebuia să se restringă la împroprietărirea luptătorilor din Carpați ai anilor 1916—17 și a luptătorilor de pe liniile demarcaționale din 1919, pe moșiile expropriate (nu confiscate) ale latifundiarilor străini și ale proprietarilor români absenteiști. Incolo nimic, decât cursul liber al circulației imobiliare.

Criteriul reformei agrare mi-ar fi deci: luptătorii pentru România și latifundiarii străini, ori boieri absenteiști români și expropriare cinstită.

Dar în forma-i actuală, cu legiferări la întâmplare, fără studii pregătitoare nici pentru țărănimea muncitoare, nici pentru proprietarii expropriați, ci pornind cu deviza falsă »pământul să fie al aceluia, care îl lucrează», deviză care a devenit și o reclamă electorală — reforma nu ne poate duce decât la anarhie și ananghie.

După mine, în toată chestia s'a făcut prea multă vâlvă ziaristică. Și cu toată vâlva ziaristică legiuitorii au avut prea puțin în vedere următoarele fapte:

scopul primordial și final al activității agricole este alimentația populației;

poporația crește, cantitatea de pământ rămâne invariabil aceeași;

împărțirea justă a pământului între familiile de țărani nu e posibilă, îndată ce ne cugetăm la viitor, la înmulțirea generală a populației;

sporirea mijloacelor de trai, conform creșterii populației, se poate realiza numai prin intensificarea producției pe același pământ;

intensificarea producției se poate realiza exclusiv prin intervenția științei în agricultură, prin colaborarea necondiționată a oamenilor de știință și a muncitorilor, a energiei spirituale cu energia fizică, prin intelectualizarea plugăriei;

progresul în acest sens mai degrabă reclamă unitate de conducere și lucrare, concentrarea puterilor și mijloacelor de lucru, decât pulverizarea acestora.

Nu mai încapă îndoială: concentrația e conformă dezvoltării firești. Dovezi avem destule: concentrarea oamenilor în orașe mari; concentrația puterilor de lucru în uzine și fabrici; concentrarea transporturilor la căi ferate și navigație; concentrarea capitalurilor în bănci; a industriilor în carteluri și trusturi. Afacerile cele mai variate progresează prin concentrare. Chiar și războiul s'a putut decide prin concentrarea forțelor și a conducerii.

Cum voiți ca în agricultură, în producerea mijloacelor de trai, să progresăm prin pulverizarea moșiilor?

Să nu vă amăgească exemplul Bulgariei, Serbiei. De progrese agricole mari din aceste țări nu veți auzi și nu ați auzit. Mai de grabă ați auzit și veți auzi din Anglia, Germania, America și din celelalte țări cu proprietăți mari și agricultură intelectualizată.

Dacă tocmai doriți o reformă agrară radicală, luați în combinațiile voastre, d-lor legiuitori, și ideea lui Henry George: statificarea pământului.

II.

În articolul precedent am statuit drept criteriu al unei reforme agrare raționale:

intensificarea producției,
luptătorii pentru România,
moșiile latifundiarilor străini și ale boierilor absenteiști români.

Incolo, curs liber în circulația imobiliară, statul având totuși în vedere intensificarea producției, în care scop va putea expropria toate moșiile de peste 10 hectare, dacă proprietarii acestora, în curs de 5 ani, nu vor putea dovedi, cu date și fapte concrete, un progres, — cantitativ ori calitativ, — în cultura pământului lor.

În locul acestor norme clare, ușor realizabile, garantând un progres în viața noastră economică, reforma noastră agrară, dacă s'ar înfăptui în sensul strict al dispozițiilor ei, ne-ar duce din contradicții în contradicții, din imposibilități în imposibilități, iar din aceste în nedreptăți, nemulțămiri și regres.

1. Nu ține seamă numai de luptătorii pentru România, ci împarte pământ la toată țărănimea, care nu are pământ, indiferent, dacă țărani l-ar putea lucra, ori nu l-ar putea lucra, în sensul intensificării producției.

2. Decretează anume un regres în cultivarea pământului, când în sensul art. 33, admite să fie împărțâți de pământ toți invalizii de războiu, servitorii, muncitorii agricoli, văduvele..

Ameliorarea stării economice și sociale a acestora se poate face cu totul pe altă cale și trebuie să se facă prin altă organizare a vieții noastre economice. Dăm iarăși dovezi de superficialitatea noastră tradițională, mărginindu-ne la câteva dispoziții agrare, menite să rămână ne realizate și nerealizabile. Înzeștrând zilerii și servitorii câte cu un lot, ciopârțit din cutare moșie, nu însemnează că-i poți înzeștra și cu vitele, cu șura, cu grajdul și cu tot inventarul

necesar unei gospodării cât de mici. Iar fără completarea aceasta, înzadar a decretat Marele Sfat intensificarea economiei rurale, căci a decretat o imposibilitate economică, un regres.

Chestia invalizilor e și mai gingașe.

În multe cazuri e curată ironie, ca să nu zic batjocură, când reforma agrară voeste să-i doteze cu pământ. Evident, că cei mai mulți invalizi sunt cu picioare, ori cu mâni amputate. Aceștia anevoc vor avea atragere spre lucrarea pământului. Puterea lor a scăzut pentru acest fel de ocupațiune. De unde nu urmează, că nu ar avea plăcere și nu ar fi apți pentru alte lucrări. Să zicem invalizi, cu picioare amputate pot presta lucru de 100%, lucru de oameni în tregi, dacă se aplică la lucrări sedentare (că pantofari, lucrători în fabrică, compactori, telegrafanți, etc).

Iată dar, că pentru invalizi chestia principală nu este împroprietărirea, ci educația; nu este lucrarea pământului, ci lucrarea potrivită cu aptitudinea lor, conform principiului „cu minimum de energie maximul de efect”.

3. Când reforma agrară decretează să se exproprieze în întregime »toate proprietățile imobiliare, fără deosebire de caracter și întindere, ale tuturor persoanelor morale, publice sau private: instituții, corporații, fundațiuni, bănci, întreprinderi, etc.” iarăși decretează un regres. Tocmai aceste instituții pot fi constrânse în modurile mai sus în intensificarea producției și pot fi controlate în distribuirea produselor, »pentru a ușura traiul din orașe și din centrele miniere, industriale și balneare», — cum se zice în reforma agrară; — »pentru a ușura traiul din toate căminurile studentești» cum aș zice eu, căci prin ușurarea creșterii copiilor mai de grabă vom ajunge la »desvoltarea industriei naționale» (cum cere reforma agrară) și la reducerea numărului de servitori și zileri, decât prin desființarea averii funciare a tuturor instituțiilor în beneficiul sterp al servitorilor și zilerilor agricoli.

E de prisos să mai continuu.

Intregă reforma agrară, neavând la basă un principiu clar, just și progresist, singurul admisibil și realizabil spre mulțămirea tuturor păturilor sociale: evident că tentativele de înfăptuire a reformei actuale, nu pot provoca decât rezultate proaste: nemulțămiri la țărănime și nemulțămiri la proprietari.

Dar nu e prea târziu. Cu ceva tărie de voință și cu mult simț de dreptate: toate se pot întoarce spre bine.

*

Dupăce ați cetit cu atenție părerile precedente, spuneți-mi, iubiți cetitori, că oare batjocorit-am eu pe ostașii de pe fronturi, pe invalizii de războiu? Fost-am eu potrivnic împroprietării celor vrednici? Cerând dreptate pentru toți, pusum'am oare în serviciul grofilor, baronilor și papistașilor, cum afirmă precuvioșii dela Sibiu?

Vai de „luminătorii” satelor noastre, cari în loc de lumină răspândesc întunec; cari zic despre nedreptate, că e dreptate și despre rău, că e bine; cari nu vreau să facă deosebire între scăpătații satelor și vrednicii luptători de pe fronturile românești; cari nu vor să știe ce înseamnă a lega de glie pe invalizii de războiu, în loc să le dai ocupație potrivită; cari află reacționarism în râvna altora spre progres și ne acuză de pierderea cumpănelii drepte de judecată, când tocmai spre dreptate ne sbatem..

Dar despre aceste, în legătură cu reformele noastre democratice, vom continua, mai mult din interes social-științific, decât de dragul polemice sterpe cu redacții de rea credință, — deși se zic „drept-credincioase”.

Gavril Todica.

Cum ne vindecăm de Reumatism și Gută

Broșură interesantă și interesantă și instructivă.

Se trimite gratuit contra mărci postale de 1 leu, pentru porto. Adresați:

Farmacia VOREL, Piatra-N.

Revistă bisericească.

Cu prilejul noii vizitații canonice, Preasfințitul Gherlei va face și următoarele două *sfînțiri de biserică*: în 17 Iulie biserica din Aglıres, iar în 1 August noua biserică din Iaz.

Martia trecută s'a dat la ministerul de externe un banchet de adio în cinstea fostului Nuntiu apostolic, Mgr. Marmaggi. *Plecarea Nuntului* s'a făcut Miercuri dimineață, fiind salutat la gară din partea ministrului Banu, a arhiepiscopului Netzhammer, a celor mai mulți dintre membrii corpului diplomatic, și a multor altor persoane oficiale precum și de foarte număroși credincioși. Cu acest prilej Mgr. Marmaggi a declarat de nouă că „și în noul post la care e chemat va rămânea un amic credincios al României“.

Incepând cu ziua de 20 Maiu, când s'a făcut un frumos perelinagiu la mănăstirea Prislopului, Preasfințitul Alexandru al Lugojului a făcut timp de aproape 2 săptămâni o *vizitație canonică* în părțile Hațegului. „A vizitat, dupăcum aflăm dintr'un raport publicat în „Albina“ 29 parohii, ținând pretutindeni predici instructive, asistând la 9 examene de școli primare, și rostind vre-o 50 alte cuvântări mai mici la întimpinări“.

P. V. Ordinariat de Gherla ne cere publicarea următoarelor: „*Concursul de primire în clerul tinăr* (la sem. teologic domestic și 2 locuri în Colegiul Propagandei din Roma) se va ținea în 18 Iulie. Recurenții vor trebui să prezinte pe lângă carte de botez, certificatul de maturitate și un document referitor la obligamentul față de armată, și o declarație prin care părinții se obligă că vor restitui cheltuielile seminariale, în cazul că respectivul ar părăsi clerul“.

In legătură cu *noile alegeri episcopale* din biserica ortodoxă, d. N. Iorgă scrie în „*Neamul Românesc*“ următoarele: „Preoți divorțați, preoți fără titlurile cerute au mers ală-

turi de candidați cari îndeplineau pe lângă condiția, neapărată, a simpatiei față de partidul la cârmă, și altele, de o natură mai bisericească. De azi înainte ei vor sta în Scaunele pe care au lucrat pentru binele sufletesc al obștii smeriții călugări de pe vremuri, cari n'au știut ce este lumea altfel decât prin binecuvântările și milosteniile lor. Primatul României s'a revoltat sub presiunile exercitate asupra lui. El a semnalat răul, fără a-l putea îndrepta. Indreptarea e în mâinile societății înseși“. — Biata biserică „dominantă“, care a ajuns să fie dominată în cea mai deplină măsură! Și iarăși: zădarnic așteaptă d. Iorgă o prefacere a ei dela societate: „Nu învie morții, e înzădar copile!“

Dintre *lucrările Sinodului bisericii ortodoxe* mai relevăm hotărîrea importantă de a edita Biblia în două ediții, una pentru popor, și alta pentru clasele mai culte. Ambele vor fi îngrijite de un comitet mixt compus din clerici și din laici, cunoscuți scriitori și teologi. S'a hotărît apoi ca reforma calendaristică votată la Constantinopol să se introducă și în biserica ortodoxă română. O comisiune mai mare lucrează acum la fixarea modalităților punerii ei în practică.

Ca o dovadă, că neînțelegerile ivite în sinul bisericii ortodoxe din Basarabia, încă nici pe de departe nu sunt aranjate, clerul basarabean, se va întruni Lunia viitoare într'un *congres de protestare la Chișinău*. Până acum să se fi anunțat participarea alor peste 500 preoți și gazetele spun, că „pe urma agitației ce domnește printre conducători, se pot aștepta lucruri grave de pe urma congresului. O demisie în bloc, nu este exclusă“.

Din Belgrad se anunță, că *bisericile ortodoxe au rupt orice legături cu biserica ortodoxă rusă* și refuză să o mai recunoască. Biserica ortodoxă din Statele-Unite s'a despărțit și ea de cea rusă. Toate aceste în urma amestecului Sovietelor în viața acelei biserici, incapabile de a-le opune o rezistență mai însemnată.

Știri mărunte.

Personale. P. V. Ordinariat de Gherla a numit pe *păr. Cecil Demian* de paroh la Negrești și protopop al Țării Oașului, pe *păr. Alexandru Erdöss* de paroh la Certeze, pe *păr. Alexandru Darabanth* de adm. local la Vama și pe *păr. Alexandru Lazar* de adm. la Buciumi.

Noile ajutoare ale preoțimei. După o scrisoare a ministerului cultelor trimisă de curând tuturor centrelor episcopoești spre a servi ca îndreptar la compunerea noilor state de plată, clerul se împărtașește din cele 500 milioane după următoarele norme: 1. Ajutoarele se dau începând cu 1 Aprilie c. și sunt a se înțelege lunar. 2. *Protopopii* de orice vechime vor primi câte 475 Lei. 3. *Preoțimea cu calificare superioară* fără gradații 400 Lei, cu 1 gradație 475 (?), cu 2—4 gradații câte 300 Lei. 4. *Preoțimea cu calificare inferioară* fără gradații 100 Lei, cu 1 gradație nu se spune anume, dar cam 150 Lei, cu 2 gradații 175, cu 3 gradații 200, cu 4 gradații 225 Lei. 5. *Capelanii* fără gr. 150, cu 1 gr. 200, cu 2—3 gradații 225, cu 4 gradații 350. — După cum vedem normele acestea sunt cât se poate de arbitrar și de aceea chiar de loc nu este eschis ca ele să fie greșite. Dupăce însă ele au fost croite după așanumita „curbă“ alui Lalescu, se prea poate ca de fapt aceasta să fie intențiunea ministerului. Atunci însă avem de-a face curbă din cele mai capricioase!

Vizita Suveranilor noștri la Varșovia. In curând se va face din partea Suveranilor o vizită republicei aliate a Poloniei, al cărei prezident a cercetat încă anul trecut România. Suveranii vor fi însoțiți de primul ministru al țării și de ministrul nostru de externe. Vizita va dura 3 zile. O comisiune româno-polonă stabilește acum la Varșovia amănuntele ei.

Dela Academie. La conducerea Academiei a fost ales ca prezident pe timp de un an fostul ei secretar general Iacob Negruzzi, iar în locul lui ca secretar general a fost ales pe timp de 7 ani fostul vicepreședinte d. V. Pârvan.

— Anul acesta Academia a împărțit premii în valoare de 63,500 Lei, dar s'a constatat cu

Foia „Unirii“.

De lângă San-Pietro.

— Corespondență particulară —

Primăvara zimbitoare își revarsă asupra Romei bătrâne toate bogățiile naturii dulci pururea vesele italiene. In Maiul florilor soarele tot mai cald își atinge razele aurii din bolta azurie asupra pământului copt de arșița de soare; iar natura și-a îmbrăcat toate frumusețile încântătoare ale primăverii de aici: totul e înflorit și verde, pretutindeni paturi moi de floricele în catifeaua verde de iarbă, livezi pline de chioțele copilașilor mititei și de melodioasele duiosale ale pasărilor.

In afară de surâsul veșnic al gingașei naturi, care este o continuă sărbătoare, primăvara acestui an ne-a adus și alte sărbători mărețe, între cari locul de frunte îl cuprind beatificările recente, și cu deosebire aceea a Sorei Terezia de Pruncul Isus.

*

Ziua beatificării Fecioarei dela Lisieux a fost așteptată cu cel mai viu interes. Popularitatea extraordinară a acestei „răpitoare de inimi“ s'a manifestat în chipul cel mai vădit cu această ocaziune, când pentru 29 Aprilie a. c. au sosit mii și mii din toate părțile rotogolului, ca să contribuie și să asiste la *glorificarea*

Sorei Terezia de Pruncul Isus, ridicată în splendoarea Gloriei din San Pietro! Din toate țările occidentale și medieeuropene au sosit pe această zi peregrinaje întregi, iar din Franța sub conducerea Episcopului T. Lemonnier din Bayeux și Lisieux și a mai multor parlamentari au venit peste 20,000 de peregrini cu trenuri speciale. Cu zile mai înainte Vaticanul a fost formal asaltat pentru a se obține bilete de intrare în S.-Pietro, și încă de Vineri, înainte de beatificare, bilete nu se mai găseau!...

Pentru 29 Aprilie San-Pietro e îmbrăcat în haină de sărbătoare. Intreagă bazilica e trasă în mătăasă și catifea purpurie. In fața-i măreață flutură'n vânt un tablou grandios: Sora Terezia ridicată între nori la picioarele Preacuratei cu Pruncul Isus în brațe, cari îi dau — în formă de grație — petale de rose, pentru a le vărsa asupra pământului. De-asupra porții centrale alt tablou, dând scena mișcătoare, când Terezia de 15 ani — o adevărată zină cu păr blond și ochi mari — cere în grădina Buissonnets-ului aprobarea Tatălui său pentru a intra în Carmel. De cele două abside din apropierea altarului papal din basilică atârnă două stindarde, cari reprezintă principalele două miracole săvârșite de noua fericită: unul vindecarea momentană de ulcer la stomac a Sorei Aloisia din S.-Germano dela Congregația Surorilor de sf. Cruce; altul reînălțarea instantanee și perfectă a clericului (acum preot) Carol A. Pros-

pero Anne, suferind de tuberculoza floridă-hempoloica, în perioadă gravă. — In fine în fundul basilicei, între grandioasele raze cari strălucesc de lumină ale lui Bernini, „Gloria“: Sora Terezia cu mâinile ridicate spre ceriu încunjurată de nori albi și de o ceată de îngerași, iar din jurul ei se varsă roze pe pământ!...

A fost un moment sublim, măreț, sfânt grandios, când după cetirea secretului de beatificare — în cadrul solemnăi liturgii săvârșite de Episcopul Lemonnier — s'au aprins, la un semn dat, miile de lămpi din San-Pietro, umplând de o strălucire orbitoare întreagă bazilică!... A fost un moment de sfânt entuziasm de o cerească emoțiune și oricât de tare să fi fost, îți era cu neputință să nu-ți ștergi de pe obraz o lacrimă de fericire, de bucurie, de mulțumire!...

Grandiositatea solemnității își ajunse culmea după masă la 5^{1/2}, când coborî și sf. *Părinte Papa Piu XI*, pentru a venera noua fericită ridicată la onorurile altarului. San-Pietro gemea de cei una sută de mii de oameni îndesuși între pereții săi grandioși, aprinși par'că și încinși într'o flacăra de foc fără margini! — Și marea aceea imensă de oameni, ce se legăna în valuri sgomotoase, în momentul, când trimbițele de argint anunțau sosirea Papei, erumpe, ca o detunătură puternică în aplauze frenetice, entuziasmte. Intreagă basilica aplaudă; nu se mai aude nimic decât strigăte de „Eviva il Papa!“... „Vive le Pape!“... iar în aer ba-

regret, că — poate pentru micimea lor față de valuta actuală — de astădată s'au prezintat foarte puțini concurenți. Premii mai mari au obținut d. Const. Kirilescu (*Istoria Războiului României*), Jean Bart (*Prințesa Bibiță*), T. Burada cu pr. Gr. Angelescu (*Istoria teatrului în Moldova*), C. Rădulescu-Motru (*Muscelul nostru*), și Iulian Rick (*Climatografia câmpiei dintre Olt și Argeș*). Au mai fost premiați dd. M. Cădere, V. Popescu, Cezar Petrescu, Vintilă V. Paraschivescu, Marcel Romanescu, T. Naum, Ion Enescu și Poenaru Căplescu.

— Ca *nouii membrii* au fost aleși N. Vasilescu-Karpen ca membru activ, iar d. G. Murgoci ca membru corespondent. Intre membrii de onoare au ajuns mai nou și dd. V. Râmnicăneanu, Ion I. C. Brătianu, gen. Averescu și gen. Presan, precum și mai mulți profesori de la Sorbona.

— Dumineca trecută s'a făcut *recepția solemnă a dlui Dim. Gusti*, prezidând A. S. R. Principele moștenitor Carol. Dânsul a vorbit despre ființa și menirea Academiei. I-a răspuns d. V. Pârvan.

Locale. Măine, Dumineca a III-a după Rusalii, va predica în catedrală pâr. *Nicolae Popp*, profesor al școlii normale de băieți.

— După ultimele dispoziții *încheierea anului școlar* se va face la școlile noastre în cursul săptămânii viitoare. Academia de teologie, la care se urmează acum examenele, termină Joi în 21 Iunie, iar celelalte școli vor încheia definitiv Dumineca viitoare în 24 Iunie. Cursurile la licee se termină încă de Miercuri, în 20 Iunie; vor urma apoi examenele particulare și cele de capacitate pentru clasa a IV și a VIII.

— O nouă *escursie școlară* s'a făcut Dumineca trecută cu clasa VII a liceului de băieți la Sovata. A fost condusă de profesorul Iosif Pop. Iar mâine pornește o altă grupă, de la liceul de fete, într-o excursie mai mare către Mehadia, Orșova, Craiova, Piatra-Olt, Sibiu.

— Măine, Duminecă, se va repeta pentru publicul local *Concertul dela 3/15 Maiu al școlilor noastre*. Se va da în sala de gimnastică a liceului, începându-se la orele 18.

Se opresc filmele scandaloase. Un ordin recent al ministrului de interne oprește rularea filmelor pornografice și a celor cari pot face școala banditismului. — Este o măsură din cele mai bune, dar în împrejurările date nu sunt mari speranțe, că ea va fi și executată cu rigoare.

tiste albe flutură cu miile spre figura blândă a vicariului lui Hristos, purtat în tron pe umeri de nobili și principii. Iar El, Piu al XI-lea, binecuvântă cu pietate mulțimea, Franța, întregul rotogol!...

Peste o oră Papa reîntră în Vatican, iar San-Pietro varsă din sânul său ca un potop mulțimea înflăcărată de sentimente sfinte și cerești suveniri, dând loc altei mulțimi, care în lipsă de bilete aștepta afară sfârșirea solemnității, ca apoi să poată merge și ea spre a îngeunuchia în fața noului patron ceresc al omenimei întregi.

Iar de seară, când de-asupra Romei, acoperită de liniștea mistică a nopții, se ridică pe bolta instelată, vărsând lumină argintie, luna plină — ca semn de cerească aureolă — de pe mii de buze pământeste sburau spre ceriu rugăciuni evlavioase prinse în cuvinte fierbinți: „*Fericită Soră Terezia*... roaga-te pentru noi păcătoșii!

Virgil.

Telefonul „Unirii“.

Dr. G. Sibiu. Ne bucurăm din inimă pentru latura nouă și foarte importantă pe care scrisul DV. o va pune în discuție și sperăm că îndemnul DV. vor trezi o mișcare mai însemnată în sinul mirenilor noștri intelectuali. Ii vom face deci loc cât mai curând cu putință, probabil, chiar în numărul proxim.

Dr. B. Lugoj. Că autorul faimoasei fraze: »Ca cele foaste să fie nefoaste« și-a putut permite gestul de a trece aceste cuvinte și în practică propriei sale vieți sufletești, este un lucru la care de mult ne-am așteptat. Faptul, că omul suferea de intoxicație sufletească de cătorei nu putea să-si plaseze scrisul său socotit erudit, dar în realitate absolut incoerent și de o structură particular »zvinească«, l-a silit ca atunci, când publicațiile unite nu i-au mai deschis porțile, să caute un deșeu în cele ortodoxe, cari, din lipsă de material, primeau bucuros ciucubrațiile acestui preot certat de multă vreme cu ceeace se chiamă »spirit eclesiastic« și convingere creștinească. Pseudonimele »Proin«, »Gruia« și altele cari niciodată n'au isbutit să-l ascundă pe autorul, care încă fiind unit a început să scrie împotriva bisericii sale, și cari răsăreau mereu pe coloanele acelor publicații, sunt o dovadă hotărtoare că omul își pierduse de mult echilibrul său sufleteș. Că apoi ce i-a dat ultimul impuls spre apostazie nu știm, dar bănuim și suntem siguri că în curând o va afla lumea întreagă. Face deci foarte rău ortodoxismul sibian, dacă crede că poate să jubileze pentru această achiziție de nulă importanță. Prin moartea celui ce a fost Ștefan Pop din Izvin, biserica noastră n'a pierdut chiar nimic, iar ceeace a câștigat biserica ortodoxă este mult mai puțin decât ce avea întrânsul înainte de-a fi murit definitiv pentru noi. În chip firesc, el va muri și pentru ei, fiindcă așa o pretinde cuvântul: »ca cele foaste să fie nefoaste«.

S. Răvășel. Aveți toată dreptatea, când vă plângeți, că vi-se cere prin cerculare (mai nou prin cel de sub Nr. 1753-923) să vă conformați instrucțiunilor cutârii Congregații dela Roma, fără, ca acele instrucții să vi-se fi publicat vreodată și în limba română. Și ne închipuim că destui preoți de-ai noștri cu școală mai puțină și cu latinească și mai puțină, într'adevăr se găsesc în imposibilitate fizică de-a se conforma aceluiași ordin. Va trebui deci neaparat să se găsească o modalitate, ca preoțimea noastră să aibă acele instrucții (atât de indispensabile și pentru procesele matrimoniale) și pe românește și dacă revista »Cultura Creștină« nu s'ar angaja să le-o dea, va trebui să se facă aceasta cu prilejul noii ediții a Conciliilor provinciale, care este în curs.

C. Spring. În »Telefonul« numărului 7 c. V'am răspuns, că pe anul trecut am primit Lei 50. Mai trimițând acum 20 Lei, aveți pe acest an o restanță de 50 Lei. Nici o altă sumă nu am primit.

T. Valdeuta. Am primit banii. Binevoii a ne aviza ce schimbare doriți în adresă.

Prospect de emisiune

pentru înființarea societății pe acțiuni „TÂRNAVA fabrică de piele în Blaj“.

1. Se înființează cu sediul în Blaj o societate pe acțiuni purtând titlul de „Târnavă fabrică de piele societate pe acțiuni — Blaj“, având de scop prelucrarea pielei crude și punerea ei în vânzare, ca lucrată sau nelucrată, precum și orice negoț sau întreprindere industrială în legătură cu aceasta.

2. Capitalul societar este statorit în 850,000 Lei.

3. Numărul acțiunilor se stabilește în 850, având fiecare acție valoarea de 1000 Lei.

4. Pentru plata prețului acțiunilor subscrișe se fixează următoarele termene: 10% ca rată I-a până la 1 Iulie a. c. 40% ca rata II-a până la 1 August a. c. și 50% ca rata III-a până la 15 Septembrie a. c.

5. Ultimul termen al iscăliturilor se fixează ziua de 25 Iunie 1923 a. c. oarele 12 din zi. Ele se pot executa la Banca „Patria“ din loc, la prefectul Tipografiei Seminariale sau la împuterniciții fondatorilor.

6. Fondatorii, cari formează astăzi „Târnavă societate comercială Blaj“ întră cu întreaga lor avere mobilă și imobilă dela aceasta societate, avere valorată în 750,000 Lei. Anume imobilul cuprins în f. f. 168, din Blaj valorat în 52,000 Lei, cel cuprins în f. f. nr. 269 din Petrisat și cel cuprins în f. f. nr. 444 din Ciufud în 408,000 Lei, instalațiunile valorate în 150,000 Lei, pretenziuni și material de prelucrare valorat în 140,000 Lei.

7. Fondatorii pentru acest raport primesc

și iscălesc 750 acțiuni conform raportului părților cu care sunt interesați la societate.

8. Fondatorii își rezervă dreptul de numi primul consiliu de administrație pe timp de trei ani.

9. După ratele neplătite la timp acționarii vor plăti 8% interese de întârziere.

Blaj, la 26 Mai 1923.

ss. Traian German, director de liceu ss. Dr. Zaharie Boila, avocat ss. Dumitru Iclozan, conducătorul fabricii de piele ss. Ion Hentea, silvicultor ss. Eugen Nicola, fabricant ss. Traian Novac, comerciant ss. Dr. Eugen Solomon, ss. Vasile Suci, prefectul Tipografiei Sem. ss. Simeon Gizdavu, profesor ss. Nicolae Barna, pantofar ss. Adrian Nyergeș, comerciant ss. Ioan Blaga, comerciant

Stropitoare de vii și părți constructivoare de metoda

„Austrie și Wermoral“.

se găsesc la

FRAȚII PAULIN

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se primește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale

Fabricăm Cazane de fierț rachiu

căldări de spălat, văpsit

și de tăbăcărie

În condițiunile cele mai favorabile.

(16) 37 - 52

Cum ne curățim sângele

și ne întărim trupul

Broșura interesantă și instructivă, care nu trebuie să lipsească din nici o casă, cereți-o gratuit

contra 1 leu în mărci postale pentru port. Adresați Farmacia VOREL din Piatra-N.

Transpirația Mâinilor

Mirosul Picioarelor, etc.

dispare întrebuintând lichidul S. A. S. De vânzare la Farmacii și Drogerii sau contra mandat

postal de lei 20, vi-se trimite de către Farmacia

VOREL, Piatra-N.

Durerea de cap Migrena, Nevralgi

Dureri reumatice etc. vindecă și liniștesc la moment tabletele KALMA, pachetul lei 4, la dro

guerii și farmacii. Se trimet contra mandat de lei 40 franco 10 pachete Kalma. Adresați:

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

ECZEMA boalele de piele, coșurile se vindecă sigur cu

POMADA CADOL

Găsiți la farmacii și drogerii sau contra mandat postal de lei 25 dela

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

Cereți gratuit prospectul: Cum se vindecă eczema

Cereți pretutindenea „UNIREA“.